

OBSAH

Úvod	7
Zkratky a definice	8
Právní předpisy	9
1. Pracovní doba a doba odpočinku	10
1.1 Pracovní doba	10
1.1.1 Pracovní doba podle zákoníku práce	10
1.1.2 Pracovní doba podle směrnice o pracovní době	11
1.2 Doba odpočinku	13
1.2.1 Co se dále považuje za pracovní dobu	14
1.2.1.1 Nepříznivé povětrnostní vlivy	15
1.2.2 Dovolená z pohledu pracovní doby	16
1.2.2.1 Podmínky vzniku dovolené	16
1.2.2.2 Dovolená za kalendářní rok a její poměrná část	18
1.2.2.3 Za jaké doby vzniká dovolená	21
1.2.3 Neomluvená absence	23
1.2.3.1 Krácení mzdy, platu či odměny	24
1.2.3.2 Krácení dovolené	24
1.2.3.3 Porušení povinností a možnost ukončení pracovního poměru (DPP nebo DPČ)	25
2. Základní pojmy pracovní doby	27
2.1 Týdenní pracovní doba, směna a směnnost	27
2.1.1 Směna	27
2.1.2 Směnné režimy	28
2.1.2.1 Vzájemné pravidelné střídání	31
2.1.2.2 Souběžný výkon práce	32
2.1.3 Kratší a zkrácená pracovní doba	34
2.1.3.1 Zkrácená týdenní pracovní doba	34
2.1.3.2 Kratší pracovní doba	37
2.1.4 Dopad změn týdenní pracovní doby na dovolenou	38
2.2 Noční práce	41
2.2.1 K definicím týkajícím se problematiky noční práce	41
2.2.2 Ke speciální právní úpravě pro zaměstnance pracujícího v noci	41
2.2.3 K odměňování práce v noci	43
2.2.4 K zákazu nebo omezení noční práce	44
2.3 Pracovní pohotovost	44
2.3.1 Úvodem	44
2.3.2 Další souvislosti s pracovní pohotovostí na pracovišti v kontextu judikatury Soudního dvora EU	47

2.3.3	Podrobněji k definici pracovní pohotovosti	48
2.3.4	K dohodě o pracovní pohotovosti.....	50
2.3.5	K výpovědní době u držení pracovní pohotovosti.....	51
2.3.6	K předpokladům držení pracovní pohotovosti.....	53
2.3.7	K charakteru a limitům dob v rámci doby držení pracovní pohotovosti...53	
2.3.8	K odměně za držení pracovní pohotovosti	55
2.3.9	Ke mzdě nebo platu za výkon práce v rámci doby pracovní pohotovosti	56
2.3.10	Pracovní pohotovost a den svátku	57
2.3.11	Pracovní pohotovost a den čerpání dovolené	59
2.3.12	Pracovní pohotovost a pružné rozvržení pracovní doby	60
2.3.13	K ovlivnění české právní úpravy pracovní pohotovosti evropskou právní úpravou a judikaturou Soudního dvora EU.....	62
2.4	Pracovní doba na pracovní cestě	63
2.4.1	Obecně k právní úpravě pracovní doby na pracovní cestě.....	63
2.4.2	K problematickým aspektům posuzování pracovní doby na pracovní cestě	64
2.5	Evidence pracovní doby	65
2.5.1	Obecně k evidenci pracovní doby.....	65
2.5.2	Blíže k obsahu evidence pracovní doby.....	67
2.5.3	K problematice archivace evidence pracovní doby.....	68
2.5.4	K problematice evidence pracovní doby u dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr	69
2.5.5	K problematice započtení osobní očisty a převlékání do pracovní doby zaměstnance.....	70
2.5.6	K nejčastějším otázkám a chybám spojeným s evidencí pracovní doby.....	70
2.6	Informační povinnost zaměstnavatele a pracovní doba.....	72
3.	Rozvrhování pracovní doby.....	73
3.1	Rozvrh pracovní doby	74
3.1.1	Povinnost zaměstnance ohledně rozvržení pracovní doby a rozvrhu ...	78
3.2	Rovnoměrné a nerovnoměrné rozvržení.....	79
3.2.1	Rovnoměrné rozvržení.....	80
3.2.2	Nerovnoměrné rozvržení	81
3.2.2.1	Délka a běh vyrovnávacího období	83
3.2.2.2	(Ne)specifika nerovnoměrného rozvržení – práce přesčas a práce ve svátek.....	86
3.3	Pružná pracovní doba	89
3.3.1	Obecně k pružné pracovní době.....	89
3.3.2	Blíže k pružné pracovní době.....	90
3.3.3	K překážkám v práci u pružné pracovní doby	92

3.4	Samorozvrhování.....	94
3.4.1	Obecně k samorozvrhování pracovní doby	94
3.4.2	K možnosti písemné dohody o samorozvrhování pracovní doby zaměstnancem do směn.....	96
3.4.3	K nepoužití obecné právní úpravy rozvržení pracovní doby.....	98
3.4.4	K výslovnému stanovení vyrovnávacího období.....	99
3.4.5	K tzv. záložnímu rozvrhu při aplikaci samorozvrhování	99
3.4.6	K postupu při jiných důležitých osobních překážkách v práci	104
3.4.7	K rozvazování závazku z dohody o samorozvrhování	104
3.5	Sdílené pracovní místo	105
3.5.1	Obecně ke sdílenému pracovnímu místu.....	105
3.5.2	Blíže k fungování sdíleného pracovního místa	106
3.6	Konto pracovní doby	111
3.6.1	Rozvrhování práce v kontu pracovní doby	112
3.6.2	Účet pracovní doby a účet mzdy zaměstnance.....	114
3.6.3	Problematické aspekty u konta pracovní doby	115
3.7	Pracovní doba dohodářů	116
3.7.1	Rozsah práce na DPP.....	117
3.7.2	Rozsah práce na DPČ.....	118
4.	Práce přesčas	120
4.1	Úvodem.....	120
4.2	K definici práce přesčas	120
4.3	K výjimečnosti práce přesčas	121
4.4	K vážným provozním důvodům u nařizované práce přesčas	122
4.5	K výkonu práce přesčas na příkaz zaměstnavatele nebo s jeho souhlasem.....	124
4.6	K nutnosti výkonu práce nad stanovenou týdenní pracovní dobu a mimo rozvrh pracovních směn	124
4.7	K rozsahu práce přesčas.....	126
4.8	K souhlasu zaměstnance s další (dohodnutou) prací přesčas	128
4.9	K možnosti výpovědi generálního souhlasu s další dohodnutou prací přesčas uděleného na dobu neurčitou.....	128
4.10	Ke vztahu základní obecné a další dohodnuté práce přesčas	129
4.11	K povinnosti konat práci přesčas	129
5.	Doby odpočinku	130
5.1	Přestávky.....	130
5.1.1	Přestávka na jídlo a oddech.....	130
5.1.2	Přiměřená doba na oddech a jídlo.....	131
5.1.3	Bezpečnostní přestávka	132

5.2	Nepřetržité odpočinky.....	134
5.2.1	Nepřetržitý denní odpočinek.....	135
5.2.1.1	Počátek 24hodinového úseku pro denní odpočinek	137
5.2.1.2	Krácení denního odpočinku	140
5.2.2	Nepřetržitý odpočinek v týdnu	142
5.2.2.1	Referenční období týden.....	144
5.2.2.2	Krácení nepřetržitého odpočinku v týdnu	146
5.3	Odpočinky dohodářů a při souběhu více pracovněprávních vztahů	150
5.4	Svátky a dny pracovního klidu	151
6.	Speciální úprava	154
6.1	Mladiství zaměstnanci.....	154
6.1.1	Obecně k mladistvým zaměstnancům.....	154
6.1.2	K maximální týdenní a denní pracovní době mladistvých zaměstnanců	154
6.1.3	K přestávce v práci na jídlo a oddech mladistvých zaměstnanců.....	157
6.1.4	K minimálnímu nepřetržitému dennímu odpočinku mladistvých zaměstnanců	157
6.1.5	K minimálnímu nepřetržitému odpočinku v týdnu mladistvých zaměstnanců	158
6.1.6	K dalším omezením pro mladistvé zaměstnance souvisejícím s právní úpravou pracovní doby	159
6.2	Zaměstnanci ve zdravotnictví.....	160
6.2.1	Obecně k aktuálním výjimkám v oblasti zdravotnictví	160
6.2.2	K možnosti konat až 24hodinovou směnu	160
6.2.3	K možnosti konat práci až 24 hodin v rámci 26 hodin po sobě jdoucích...161	
6.2.4	K minimálnímu dennímu odpočinku ve zdravotnictví.....	164
6.2.5	K minimálnímu nepřetržitému odpočinku v týdnu ve zdravotnictví a možnostem jeho zprůměrování	166
6.2.6	K příplatku za zvýšenou zátěž zaměstnance ve zdravotnictví	169
6.3	Zaměstnanci v dopravě.....	173
6.3.1	Obecně k zaměstnancům v dopravě	173
6.3.2	Ke změnám u zaměstnanců vnitrostátní drážní dopravy	174
6.3.3	K tzv. čekání mezi spoji a k odměně za čekání mezi spoji	176
6.3.4	K problematice maximální délky výkonu práce u zaměstnanců – členů osádky nákladního automobilu nebo autobusu v silniční dopravě... 179	
6.4	Zaměstnanci v zemědělství.....	181
6.5	K pracovní době a době odpočinku členů jednotky hasičského záchranného sboru podniku.....	182
7.	Interakce s odbory v oblasti pracovní doby.....	186
8.	Kontroly inspekce práce a pokuty.....	188